

Göteborg 18 januari 2010

Nominering till guldspade, klass "Lokal-TV": Vänersborgsarena & Toppfrysaffären

Kriskommun slösar 100-tals miljoner, mörklägger och bryter mot lagen

Lärare sägs upp och busskort dras in för skolelever. Vänersborgs kommuns ekonomi är minst sagt ansträngd. Det är mot den bakgrunden Västnytt avslöjanden om missbruk med kommunala medel skall ses. Barn- och ungdomsnämnden, samma myndighet som bestämt att 19 miljoner skall sparas på skolorna, har administrerat bygget av den nya ishallen i stan, Vänersborgs Arena.

Västnytt har i en rad reportage kunnat visa att kostnader skenat från beslutade 140 miljoner till nära 300 miljoner kronor.

Missförhållandena med arenan uppdagades under research av "Toppfrysaffären". Där genomförde ledande kommunpolitiker ett köp av en industrifastighet för 17 miljoner, med option för en företagare i stan att överta fastigheten för 8 miljoner. Företagaren styckade omedelbart av tomten och sålde delar av den för 40 miljoner kronor.

Gemensamt för båda affärerna är att de kantas av mörklägganden.

Västnytt har kunnat belägga bristande diarieföring, lagbrott och rena lögnen.

I spåret av avslöjandena har en toppolitiker avgått, utredningar tillsatts och försvunna kommunala handlingar kommit till rätta.

I arbetsbeskrivningen nedan kommer vi att beskriva jobben som "Toppfrys" respektive "Arena". Nomineringen avser i första hand de tre halvfetade reporterna.

1. Vilka deltog i arbetet?

Toppfrys:

Sophia Djiobaridis researcher/reporter/klipp

Fem olika fotografer vid olika tillfällen,

Stefan Bååth som gjorde delar av redigeringen

Arena:

Lars Wiklund reporter/research

Sophia Djiobaridis reporter/research

Tomas Lindblom reporter

2. Var publicerades jobben?

SVTs Västnytt, svt.se/vastnytt

3. När publicerades/sändes bidragen?

Toppfrys, den 19, 20 samt 21 oktober 2009

Arena, ett tiotal inslag mellan 3 september 2009 och 8 januari 2010.

4. Hur fick du/ni ursprungsidén till projektet?

Mejltips om Toppfrysaffären, inkom i början av augusti. Tipset höll vid kontroll och när vi arbetade vidare trillade vi över en rad nya uppslag, bland annat att det pågående Arenabygget höll på att spåra ur. Det talades om skenande kostnader och brister i byggkonstruktioner.

5. Vilka arbetsmetoder tillämpade du/ni? (Sophia Djiobaridis beskriver)

Toppfrys: Det här arbetet handlade mycket om att hitta och sammanställa relevanta handlingar.

En stor del av tiden lades på att leta i Vänersborgs kommuns olika diaries. Jag arbetade också mycket med att hitta beröringspunkter mellan de olika aktörerna inom näringsliv och politik.

Alltifrån golfklubbens medlemsmatrikel och foton från Rotarys julfester, till årsredovisningar,

styrelsesammansättningar och aktieböcker granskades och fördes in i en "nätverkskarta" i jakten på en förklaring till varför och hur den här affären kunde ske.

Arena: I huvudsak intervjuer med delaktiga i Arenaprojektet, från byggjobbare till ansvariga kommunalråd. I det senare fallet jämförelser mellan vad de sagt i olika skeenden, eftersom jobbet mycket handlat om vilka som varit medvetna om skeendena och vad detta lett till.

6. Vilka typer av källor använde du/ni?

Muntliga första- samt andrahandskällor. Offentliga handlingar såsom kommunstyrelseprotokoll, årsredovisningar och aktieböcker. Andra på kommunen upprättade handlingar såsom delegationsbeslut från kommunstyrelsens ordförande. Avtal upprättade mellan kommunala och privata bolag.

7. Stötte du/ni på några problem? Vilka?

Ett av de största problemen var den totala anarki som verkar råda på Vänersborgs kommuns diaries. Det visade sig att det kunde ta upp emot ett halvår innan en del handlingar diariefördes, andra blev helt enkelt aldrig diarieförda om man inte frågade efter dem specifikt. Det blev väldigt många besök och telefonsamtal.

Men den bristande ordningen kom sedan också att utgöra en del av Västnytt's beskrivning av missförhållanden – problemen blev också en tillgång.

8. Hur lång tid tog projektet?

Toppfrys:

Drygt två månader från tips till publicering men då arbetade Sophia Djiobaridis inte med detta på heltid utan under flera perioder "vid sidan av".

Arena:

Arenanfrågan fanns i bakgrunden när vi började med Toppfrysaffären. Under arbetet trillade vi över mer konkreta uppgifter om missförhållanden, som reportern Lars Wiklund fick i uppgift att kontrollera. Men då genomfördes arbetet under tämligen koncentrerad tid. Efter cirka tre dagars research var vi färdiga för publicering. Affären rullade sedan igång och vi har därefter gått in med jämna mellanrum och uppdaterat.

9. Har projektet fått några konkreta följder?

Kommunens "starke man" S Anders Larsson, projektledare för Arenabygget samt ordförande för Barn- och ungdomsförvaltningen, har avgått. Officiellt dock inte pga av Arenaskandalen. En internutredning om Arenaffären har inletts. Båda affärerna har polisanmälts. Utan resultat. Förutom S Anders avgång är den mest konkreta följden att ett stort antal offentliga handlingar som tidigare inte var diarieförda, nu är det.

10. Vilka reaktioner har ni fått från myndigheter och kollegor?

Ett antal ledare samt debatt- och nyhetsartiklar i lokal/regionalpressen.

11. Har projektet anmälts till PO, Granskningsnämnden eller annan instans?

Ja, (Toppfrys) till Granskningsnämnden som dock avskrev anmälan.

12. Ange webblänk till artiklarna/inslagen/bokpresentation.

Toppfrys:

http://svt.se/2.34007/1.1734298/olagliga_beslut_och_slarv_bakom_forlustaffar?lid=puff_1764853&lpos=lasMer

Arena:

http://svt.se/2.34007/1.1676482/arenan_dyrare_an_beraknat?lid=is_search1530427&lpos=16&queryArt1530427=V%E4nersborgs+Arena&sortOrder1530427=0&doneSearch=true&sd=34002&from=siteSearch&pageArt1530427=1

Kontakt:

Hans Peterson Hammer, huvudredaktör Västnytt 031-837165, 0733-420806,

hans.peterson.hammer@svt.se

Sophia Djiobaridis, reporter Västnytt 031-837150, 0706-697150, sophia.djiobaridis@svt.se